

Η χώρα μας το 1992 διατυπώνει σε Νόμο (**N. 2071** ΦΕΚ 123/92 τ.α / άρθρο 47)
"τα Δικαιώματα του Νοσοκομειακού Ασθενούς"

Τα δικαιώματα του νοσοκομειακού ασθενούς

1. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα προσεγγίσεως στις υπηρεσίες του νοσοκομείου, τις πλέον κατάλληλες για τη φύση της ασθένειάς του.
2. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα της παροχής φροντίδας σ' αυτόν με τον οφειλόμενο σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια του. Αυτή η φροντίδα περιλαμβάνει όχι μόνο την εν γένει άσκηση της ιατρικής και της νοσηλευτικής, αλλά και τις παρα'ίατρικές υπηρεσίες, την κατάλληλη διαμονή, την κατάλληλη μεταχείριση και την αποτελεσματική διοικητική και τεχνική εξυπηρέτηση.
3. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα να συγκατατεθεί ή να αρνηθεί κάθε διαγνωστική ή θεραπευτική πράξη που πρόκειται να διενεργηθεί σε αυτόν. Σε περίπτωση ασθενούς με μερική ή πλήρη διανοητική ανικανότητα, η άσκηση αυτού του δικαιώματος γίνεται από το πρόσωπο που κατά νόμο ενεργεί για λογαριασμό του.
4. Ο ασθενής δικαιούται να ζητήσει να πληροφορηθεί ό,τι αφορά στην κατάστασή του.
5. Το συμφέρον του ασθενούς είναι καθοριστικό και εξαρτάται από την πληρότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών που του δίνονται. Η πληροφόρηση του ασθενούς πρέπει να του επιτρέψει να σχηματίσει πλήρη εικόνα των ιατρικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων της καταστάσεώς του και να λαμβάνει αποφάσεις ο ίδιος ή να μετέχει στη λήψη αποφάσεων, που είναι δυνατόν να προδικάσουν τη μετέπειτα ζωή του.
6. Ο ασθενής ή ο εκπρόσωπός του σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3, έχει το Δικαίωμα να πληροφορηθεί, πλήρως και εκ των προτέρων, για τους κινδύνους που ενδέχεται να παρουσιασθούν ή να προκύψουν εξ αφορμής εφαρμογής σε αυτόν ασυνήθων ή πειραματικών διαγνωστικών και θεραπευτικών πράξεων. Η εφαρμογή των πράξεων αυτών στον ασθενή λαμβάνει χώρα μόνο ύστερα από συγκεκριμένη συγκατάθεση του ίδιου. Η συγκατάθεση αυτή μπορεί να ανακληθεί από τον ασθενή ανά πάσα στιγμή.
7. Ο ασθενής πρέπει να αισθάνεται τελείως ελεύθερος στην απόφασή του, να δεχθεί ή να απορρίψει, κάθε συνεργασία του με σκοπό την έρευνα ή την εκπαίδευσή. Η συγκατάθεσή του για τυχόν συμμετοχή του, είναι δικαίωμά του και μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή.

8. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα στο μέτρο και στις πραγματικές συνθήκες που είναι δυνατόν, προστασίας της ιδιωτικής του ζωής. Ο απόρρητος χαρακτήρας των πληροφοριών και του περιεχομένου των εγγράφων που τον αφορούν, του φακέλου των ιατρικών σημειώσεων και ευρημάτων, πρέπει να είναι εγγυημένος.

9. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα του σεβασμού και της αναγνώρισεως σε αυτόν των θρησκευτικών και ιδεολογικών του πεποιθήσεων.

10. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα να παρουσιάσει ή να καταθέσει αρμοδίως διαμαρτυρίες και ενστάσεις και να λάβει πλήρη γνώση των επ' αυτών ενεργειών και αποτελεσμάτων.

Το 1997 με το **Νόμο 2519** καθιερώνονται τα Όργανα Προστασίας Δικαιωμάτων των Ασθενών και αρχίζει η προώθηση και διάδοση του θεσμού.

Σύμφωνα με το Νόμο αυτό, συνιστώνται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας :

α) Η Αυτοτελής Υπηρεσία Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών η οποία υπάγεται απ' ευθείας στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου και

β) Η Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας Δικαιωμάτων των Ασθενών

που έχουν την κεντρική ευθύνη παρακολούθησης και ανάπτυξης του θεσμού.

Δύο χρόνια μετά, με το **Νόμο 2716/99**, δημιουργήθηκαν και λειτουργούν σε κάθε Νοσοκομείο:

α) Γραφείο Επικοινωνίας με τον Πολίτη και

β) Επιτροπή Προάσπισης Δικαιωμάτων του Πολίτη

Στις 17 Σεπτεμβρίου του 2007 εκδόθηκε στις Βρυξέλλες από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή «Η Χάρτα Δικαιωμάτων των Ασθενών». Η Χάρτα περιλαμβάνει 14 δικαιώματα, τα οποία από κοινού έχουν στόχο να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και η υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τις εθνικές υπηρεσίες υγείας στην Ευρώπη.

1. Δικαίωμα για τη λήψη προληπτικών μέτρων

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα σε μια καλή υπηρεσία για την πρόληψη της ασθένειας.

2. Δικαίωμα πρόσβασης

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας που οι ανάγκες της υγείας του απαιτούν. Οι υπηρεσίες υγείας πρέπει να εγγυώνται ίση πρόσβαση σε όλους, χωρίς διακρίσεις βάσει των οικονομικών πόρων, του τόπου κατοικίας, του είδους της ασθένειας ή της ώρας πρόσβασης στις υπηρεσίες.

3. Δικαίωμα στην πληροφόρηση

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα πρόσβασης σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας τους, τις υπηρεσίες υγείας και τον τρόπο χρήσης τους, και σε όλα αυτά που η επιστημονική έρευνα και τεχνολογική καινοτομία καθιστούν διαθέσιμα.

4. Δικαίωμα στη συγκατάθεση

Κάθε άτομο δικαιούται να έχει πρόσβαση σε κάθε πληροφορία, που θα μπορούσε να το βοηθήσει να συμμετάσχει ενεργά στις αποφάσεις που αφορούν την υγεία του. Η πληροφορία αυτή είναι απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε διαδικασία και θεραπεία, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε επιστημονική έρευνα.

5. Δικαίωμα στην ελεύθερη επιλογή

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να επιλέγει ελεύθερα μεταξύ των διαφορετικών θεραπευτικών επιλογών και των παρόχων αυτών με βάση τις κατάλληλες πληροφορίες.

6. Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στο απόρρητο

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα στο απόρρητο των προσωπικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και τις πιθανές διαγνωστικές ή θεραπευτικές επιλογές, καθώς και την προστασία της ιδιωτικής ζωής του κατά την εκτέλεση των διαγνωστικών εξετάσεων, των επισκέψεων στον ιατρό και των φαρμακευτικών/χειρουργικών θεραπειών, γενικότερα.

7. Δικαίωμα στον σεβασμό του χρόνου του ασθενούς

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να λαμβάνει την απαραίτητη θεραπεία μέσα σε άμεση και συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Το δικαίωμα αυτό ισχύει σε κάθε φάση της θεραπείας.

8. Δικαίωμα στην τήρηση των προτύπων ποιότητας

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας υψηλής ποιότητας, με βάση τις προδιαγραφές και την ακριβή τήρηση των προδιαγραφών.

9. Δικαίωμα στην ασφάλεια

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να είναι ελεύθερο από τις βλαβερές συνέπειες που προκαλούνται από την κακή λειτουργία των υπηρεσιών υγείας, την ιατρική αμέλεια και λάθη και το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και τις θεραπείες που πληρούν υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας.

10. Δικαίωμα στην καινοτομία

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα πρόσβασης σε καινοτόμες διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαγνωστικών εξετάσεων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και ανεξάρτητα από τις οικονομικές σκοπιμότητες.

11. Δικαίωμα στην αποφυγή άσκοπης ταλαιπωρίας και πόνου

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να αποφύγει, στο πλαίσιο του δυνατού, τον πόνο και την ταλαιπωρία σε κάθε φάση της ασθένειάς του.

12. Δικαίωμα στην εξατομικευμένη θεραπεία

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα σε διαγνωστικά ή θεραπευτικά προγράμματα, τα οποία να είναι προσαρμοσμένα όσο το δυνατόν περισσότερο στις ατομικές του ανάγκες.

13. Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να διαμαρτύρεται, όταν έχει υποστεί βλάβη και έχει το δικαίωμα να λάβει μια απάντηση ή άλλες πληροφορίες.

14. Δικαίωμα αποζημίωσης

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να λαμβάνει επαρκή αποζημίωση μέσα σε ένα εύλογο σύντομο χρονικό διάστημα, οποτεδήποτε υποστεί σωματική, ψυχολογική ή ηθική βλάβη που προκλήθηκε από μια υπηρεσία υγείας.